



**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-223/17-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola Poniklá, příspěvková organizace
Sídlo	512 42 Poniklá 148
E-mail právnické osoby	zs@ponikla.cz
IČ	72743077
Identifikátor	600099199
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zdeněk Vinklář
Zřizovatel	obec Poniklá
Místo inspekční činnosti	512 42 Poniklá 148
Termín inspekční činnosti	18., 19., 24. a 27. 4. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

- Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle příslušných školních vzdělávacích programů dle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zjišťování a hodnocení souladu školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s právními předpisy a s rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona a jeho naplnění v praxi ve vybraných oblastech RVP.
- Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu školní družiny (dále „ŠVP ŠD“) podle § 5 odst. 2 školského zákona.

Charakteristika

Základní škola Poniklá, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s kapacitou 180 žáků, školní družiny (dále „ŠD“) s kapacitou 30 účastníků a školní jídelny s kapacitou 180 stravovaných. Škola se nachází ve středu obce a je dobře dopravně dostupná. Všechny součásti školy jsou umístěny v jedné budově. Škola se dlouhodobě potýká s malým počtem žáků. Má povolenu výjimku z počtu žáků. Podpora zřizovatele je nezbytnou nutností pro existenci školy a udržení dobré úrovně podmínek pro vzdělávání žáků až do devátého ročníku. Výuka na prvním stupni je vedena malotřídním způsobem práce ve spojených ročnicích, některé předměty jsou podle možností vyučovány samostatně nebo ve skupinách. Na druhém stupni škola spojuje ročníky na určité předměty převážně výchovného zaměření.

Škola v současné době vzdělává v šesti třídách 73 žáků. Eviduje tři žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) a s nimi pracuje nejen dle individuálního vzdělávacího plánu (dále „IVP“), ale poskytuje jim i dyslektickou péči. ŠD vzdělává 29 účastníků. Do prvního ročníku školního roku 2017/2018 bylo přijato 11 žáků. Výuku podle školních vzdělávacích programů zajišťuje 9 pedagogů (včetně ředitele) a jedna vychovatelka ŠD.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vedení školy reaguje na aktuální finanční podmínky, nestanovuje si koncepční záměry ani neplánuje práci školy v delším časovém horizontu. Činnost vychází z momentální situace a nutnosti okamžitých řešení. Pro chod školy je nezbytná velká podpora zřizovatele. Klidný přístup ředitele přispívá k nekonfliktní vnitřní atmosféře.

Pedagogický sbor splňuje odbornou kvalifikaci. Téměř všichni vyučující působí současně na prvním i druhém stupni školy. Výchovné a kariérní poradenství zajišťuje učitelka druhého stupně. Pedagogové se účastní dalšího vzdělávání s přihlédnutím k možnostem a podmínkám školy. Rezervy ve využívání inovativních výukových metod a forem ve výuce vybízí k nutnosti zaměřit své vzdělávání právě na tuto problematiku.

Přijímáním opatření k prevenci rizik jsou vytvářeny podmínky pro bezpečné a zdravé neohrožující školní prostředí. Pozitivním důsledkem je minimální úrazovost žáků. Výživově hodnotná pestrá strava a pitný režim v rámci školního stravování podporují zdravý vývoj žáků. Škola nemá strážníky s potřebou dietního stravování, ani se specifickými požadavky na stravování. Aktivně je zapojena v projektech „Ovoce a zelenina do škol“ a „Mléko do škol“ s cílem upevnit stravovací návyky žáků. Podporuje povědomí a zájem o zdravou stravu.

Viditelná je snaha o zajištění optimálních prostorových, materiálních i výukových podmínek. Vyučování probíhá v šesti kmenových třídách. Interaktivními tabulemi jsou vybaveny třídy prvního stupně a samostatná počítačová učebna. Na druhém stupni jsou k dispozici multifunkční projektory. Rozšíření interaktivní techniky ve škole umožnilo zapojení do projektu EU Peníze školám. Zapojení v projektech „Výzva 56“ a „Výzva 57“ přispělo ke zdokonalení výuky anglického jazyka, k lepšímu vybavení školních dílen, k podpoře čtenářské gramotnosti (díky nákupu literatury a pořízení notebooků a tabletů). V celé škole je možnost připojení na WIFI. Dostatečný prostor k výuce tělesné výchovy poskytuje školní tělocvična zároveň s možností využití fotbalového hřiště místní tělovýchovné jednoty. Nová úprava školní zahrady umožňuje praktickou výuku pěstitelských prací. Nově zbudovaný areál s herními prvky u budovy školy je využíván ŠD v rámci spontánních činností. ŠD pracuje v samostatných, ne příliš velkých prostorách.

Nezbytné pro školu je účelné využití finančních prostředků. Vzhledem k výjimce z počtu žáků přispívá zřizovatel na platy učitelů, zároveň přispívá i na pomůcky pro žáky a částečně dotuje dle určitých pravidel dopravu dojíždějícím žákům. Další zdroje v podobě poplatku za ŠD a stravné jsou využity pro potřeby školy. Krajská dotace umožnila nákup keramické pece, a tím možnost zavedení keramického kroužku.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Škola zapojuje všechny žáky do školních akcí a aktivit. Pravidelná volitelná zájmová činnost zahrnuje například práci s keramikou a nabídku sportovních kroužků. Díky spolupráci s okolními základními uměleckými školami mají žáci možnost výuky hudebního či výtvarného směru v prostorách školy, kam učitelé z uměleckých škol dojíždějí.

K osobnímu rozvoji žáků přispívají kulturní vystoupení k různým příležitostem, návštěvy divadelních představení, exkurze, výlety a výpravy za poznáním nebo vzdělávací pořady. Výuka na dopravním hřišti rozvíjí dovednosti v dopravní tematice. Vztah k přírodě upevňuje sběr druhotných surovin ve škole. Nedílnou součástí jsou kulturní akce pro rodiče i veřejnost.

Vzdělávání probíhalo v klidném prostředí. Typickým rysem bylo využití klasických výukových metod bez přílišné invence a tvůrčího přístupu ze strany vyučujících. Odborná kvalifikace pro výuku na střední škole se u některých vyučujících projevila ve volbě forem práce preferováním frontálního výkladu, s mechanickým výčtem pojmů předaných žákům bez efektivní zpětné vazby a korekce, bez logických provázaností a možnosti tvůrčí práce a procvičení daného jevu. Výuka byla zaměřena především na mechanické plnění úkolů. Při frontálním způsobu výuky se dařilo zainteresovat žáky k aktivní spoluúčasti v menší míře. Občasná samostatná práce byla využita na procvičování probíraného učiva, nebo z nutnosti diferenciací v případě spojených ročníků. Řízený rozhovor směřoval na propojení probírané látky s praktickými zkušenostmi žáků. Využití interaktivní techniky bylo zaměřeno na prezentaci probíraného učiva. Žáci se snažili plnit zadané úkoly, v mnoha případech aktivně diskutovali o probíraném tématu. Využití sebehodnocení a sebereflexe a různorodých forem práce činnostního charakteru vyžadujícího samostatný aktivní přístup žáků nebylo téměř zaznamenáno.

V hodinách matematiky v pátém ročníku byli žáci vedeni k samostatné úvaze a logickému myšlení, uplatněna byla práce s chybou. Ve fyzice žáci prokázali schopnost zorganizovat si postup práce a manipulaci s laboratorními pomůckami. V anglickém a německém jazyce vyučující volili většinou různé varianty práce s činnostním zaměřením vedoucí k aktivitě a komunikaci žáků. Na druhém stupni učitelka systematicky budovala rozvoj komunikačních dovedností.

Činnosti ŠD vycházely z pedagogiky volného času, byl zde prostor pro odpočinek účastníků, aktivity sloužily k rozvoji jejich zájmů. Přiměřeně časově byly rozvrženy zájmové činnosti a čas na odpočinek. Důležitou součástí školního vzdělávacího programu ŠD je zařazení pohybových činností, skupinové práce, či účast na kulturních a sportovních akcích. Naplňování výchovně-vzdělávacích cílů ŠD vyhodnocuje většinou verbálně hodnocením praktických činností či výstupů práce jednotlivců nebo skupin, nebo hodnocením projektových výstupů účastníků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Mnohostranné aktivity školy ovlivňují osobnostní vývoj žáků a podporují vztah k životním hodnotám. K takovým akcím patří například vystoupení žáků v pečovatelském domě, výtvarné dílny nebo připomenutí tradičních svátků.

Kladný postoj školy k výchově ke zdravému životnímu stylu se projevuje nabídkou sportovního vyžití například účastí ve sportovních soutěžích nebo pořádáním turistických, lyžařských a cykloturistických výletů.

Škola zajišťuje široké spektrum především sportovních činností pro žáky a obyvatele obce. V tělocvičně se koná řada sportovních a společenských aktivit. Dobrá spolupráce se zákonnými zástupci má vliv i na jejich aktivní účast na akcích školy. Škola úzce spolupracuje s obecními zájmovými organizacemi. Díky kooperaci se zřizovatelem se daří postupná obnova a modernizace vybavení učeben a vyučovacích pomůcek.

V oblasti společného vzdělávání škola spolupracuje s odborníky. S žáky pracuje dle vytvořeného IVP a zároveň jim poskytuje dyslektickou péči. V rámci profesního poradenství škola využívá externího testování SCIO pro posouzení studijních předpokladů.

Škola pravidelně sleduje výsledky svých žáků a reaguje na ně volbou vhodných pedagogických opatření. Znalost rodinného zázemí žáků má pozitivní dopad na vzdělávání a výchovu. Nízký počet žáků umožňuje systematické sledování pokroku každého z nich. V případě vzdělávacích neúspěchů škola zajišťuje individuální pomoc. Preventivní opatření sociálně patologických jevů jsou účinná. Okamžité řešení problémů má vliv na jejich nulový výskyt. Škola řeší pouze individuální problémy v chování žáků, v případě potřeby i se zákonnými zástupci.

Pozitivem je možnost i zájem žáků o účast na různých soutěžích a olympiádách, kde jedinci postoupili i do krajského kola. Zapojení do „Výzvy 56“ umožnilo výjezd žáků do Londýna, což se projevilo na úrovni žáků ve znalosti anglického jazyka. Učitelka angličtiny také podnítila žáky druhého stupně k zapojení do programu Dyn Ed (Dynamic Education), ve kterém dochází ke zvýšení jazykové úrovně i za použití interaktivní techniky. Žáci si vzájemně předávají jazykové zkušenosti a aplikují dosažené vědomosti. V aktuálním srovnání výsledků (i na celorepublikové úrovni) byli žáci v hodnocení úrovně znalostí a dovedností nadprůměrně úspěšnější.

Závěry

Hodnocení vývoje

Zapojení do projektů umožnilo rozšíření vybavení interaktivní technikou, zkvalitnění vybavení školních dílen k podpoře polytechnického vzdělávání, dále došlo k rozvoji a zkvalitnění výuky anglického jazyka a k nákupu řady literárních titulů. Nově byla upravena školní zahrada, která je účelně využívána. Nákupem keramické pece došlo k možnosti rozšíření nabídky zájmových kroužků.

Silné stránky

I přes nízký počet žáků ve škole se daří dosahovat úspěchů v soutěžích a olympiádách.

Žáci jsou bezprostřední, nebojí se požádat o radu či pomoc.

Slabé stránky

Absence metod a forem práce činnostního charakteru. Nevyužito sebehodnocení a sebereflexe žáků.

Nedostatečné prostory pro práci školní družiny.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

V rámci používaných strategií se zaměřit na utváření schopností žáků provádět sebereflexi a vzájemné hodnocení.

Ve výuce využít variabilní metody činnostního charakteru.

Zaměřit další vzdělávání pedagogů na využití různorodých metod a forem práce.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Změna zřizovací listiny ze dne 31. 8. 2009 s dodatkem č. 1 s platností od 3. 12. 2015
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení <http://rejskol.msmt.cz> ze dne 11. 4. 2017
3. Potvrzení ředitele ve funkci na dobu určitou 6 let ze dne 9. 5. 2012 s účinností od 1. 8. 2012
4. Zápisy z pedagogické rady za školní rok 2016/2017 ke dni inspekce
5. Vnitřní řád ŠD s účinností od 1. 9. 2011
6. Školní řád čj. 49/2005 platný od 1. 9. 2005
7. Povolení výjimky z počtu žáků ve třídě pro školní rok 2016/2017
8. Plán kontrolní činnosti, nedatováno
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2015/2016
10. Školní vzdělávací program školní družiny ze dne 1. 9. 2011
11. Školní vzdělávací programy základního vzdělávání s platností od 31. 8. 2007
12. Minimální preventivní program 2016/2017
13. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků
14. Třídní knihy školní rok 2016/2017
15. Přehled výchovně vzdělávací práce ŠD, školní rok 2016/2017
16. Žákovské knížky, školní rok 2016/2017
17. Rozvrh hodin ZŠ, školní rok 2016/2017
18. Individuální vzdělávací plány, školní rok 2016/2017 – 3 žáci
19. Dokumentace k hodnocení BOZ a PO
20. Dokumentace k hodnocení školního stravování
21. Dokumentace k hodnocení finančních podmínek

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Blanka Hornová, školní inspektorka

Mgr. Blanka Hornová v. r.

Mgr. Věra Hessová, školní inspektorka

Mgr. Věra Hessová v. r.

Bc. Jana Čermáková, kontrolní pracovnice

Bc. Jana Čermáková v. r.

V Liberci 12. 5. 2017

Datum a podpis ředitele školy zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Zdeněk Vinklář, ředitel školy

Mgr. Zdeněk Vinklář v. r.

V Poniklé 18. 5. 2017